

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, *İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya* tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartın

Hakkâri Milletvekili

Hakkâri'nin Yüksekova ilçesine bağlı Kolbaşı (Şevute) köyü yurttaşları, yıllardır toprak ve bozuk olan yollarının asfaltlanması için Bakanlığınızdan çözüm beklemektedir. Kolbaşı köy yolu, yaklaşık 12 yıldır büyük sorun teşkil etmekte olup, köyde yaşayan yurttaşların günlük yaşamlarını ciddi anlamda zorlaştırmaktadır. Köyümüz, Hakkâri il merkezine 53 km, Yüksekova ilçe merkezine ise 54 km mesafede olup, D.400 karayoluna bağlanan 8,4 kilometrelik bir toprak yolla ulaşılmaktadır. Bu yolun durumu, özellikle sağlık açısından büyük mağduriyetler yaratmaktadır.

Yurttaşlar, köy yolunun asfaltlanmadığı her gün toz, çamur ve bozuk yol koşulları nedeniyle zor durumda kalmakta; astım ve kanser gibi hastalıklardan muzdarip kişiler bu yolculukları yapmak zorunda bırakılmaktadır. Bu durum, sadece sağlık sorunlarına yol açmakla kalmayıp, ekonomik faaliyetleri de olumsuz etkilemektedir.

Bu konu, Yüksekova Halkın Sesi tarafından haber yapılarak kamuoyuna duyurulmuş ve gündeme taşınmıştır. Köyde yaşanan bu ciddi mağduriyetlerin giderilmesi için köy yurttaşlarının sesi olan yerel basında da yankı bulmuş, yetkililerin bu soruna çözüm bulması yönündeki talepleri tekrar gündeme gelmiştir.

Anayasanın 23. maddesi, "Herkesin yerleşme ve seyahat özgürlüğüne sahip olduğunu" hükmüne bağlamış, ulaşım hakkının korunmasını güvence altına almıştır. Ayrıca, Anayasa'nın 56. maddesi ise "herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkını" koruma altına alarak, iktidarın yurttaşlara bu koşulları sağlama yükümlülüğünü ortaya koymaktadır.

Hakkâri ve çevresindeki köylerde yolların asfaltlanmaması, özellikle Kürt yurttaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde birikmiş sorunlara işaret etmektedir. Bu köylerde yaşayan yurttaşlarımız, Anayasal haklarına rağmen, yıllardır bozuk yolların yol açtığı mağduriyetlerle karşı karşıya kalmaktadır. Bölge kentlerinde hala toprak yolların bulunması, bölgesel gelişmişlik farkını derinleştirmekte ve bu bölgelerin ihmal edildiğini ortaya koymaktadır.

Kolbaşı köy yolunun acilen asfaltlanması talebiyle, Anayasanın yurttaşlara tanıdığı ulaşım ve sağlıklı yaşam haklarının gözetilmesi gerektiğini vurgulamak isteriz. Bu yolun asfaltlanması, köyde yaşayan yurttaşlarımızın temel haklarına erişimini sağlayacak ve bölgede yaşam kalitesini artıracaktır. Başta Hakkâri olmak üzere Kürtlerin yoğun yaşadığı bölge kentlerinde yıllardır süren bu tür ihmallerin artık son bulması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Hakkâri'nin Yüksekova ilçesine bağlı Kolbaşı (Şevute) köy yolunun asfaltlanması için bugüne kadar herhangi bir proje veya yatırım yapılmış mıdır? Yapıldıysa, bu projelerin durumu nedir? Şayet yapılmadıysa ne zaman yapılacaktır?
2. Hakkâri il genelinde, özellikle Yüksekova, Şemdinli, Çukurca ve Derecik ilçelerine bağlı kaç köy ve mezra hala toprak veya bozuk yollara sahiptir? Bu yolların asfaltlanmasına dair bir planlama bulunmakta mıdır?
3. Son 23 yıllık AKP iktidarı döneminde Hakkâri genelinde kaç kilometre yol yapılmış ve asfaltlanmıştır? Bu yolların ne kadarı köy yollarını kapsamaktadır?
4. Hakkâri'nin Yüksekova ilçesine bağlı köy ve mezralarda bozuk yolların iyileştirilmesine dair hangi adımlar atılmıştır veya atılacaktır? 2023-2024 yatırım programına bu yolların dahil edilmesi düşünülmekte midir?
5. Anayasa'nın 23. maddesi ile güvence altına alınan "yerleşme ve seyahat özgürlüğü" göz önüne alındığında, Hakkâri ve çevre köylerde yolların asfaltlanmaması bu özgürlüğün ihlali anlamına gelmez mi? Bu konuda Bakanlığınızca alınacak önlemler nelerdir?
6. Hakkâri ve çevresinde, özellikle Kürt yurttaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde yolların bozuk olması bölgesel gelişmişlik farkını derinleştirdiği düşünüldüğünde, bu ihmalin giderilmesi için somut adımlar atılacak mıdır?
7. Sağlık açısından, astım ve kanser gibi hastalıklarla mücadele eden yurttaşların bozuk yolları kullanmak zorunda kalmaları büyük mağduriyet yaratmaktadır. Sağlık açısından mağduriyet yaşayan yurttaşlar için özel bir çözüm veya tedbir düşünülmekte midir?
8. Hakkâri il genelinde asfaltlanmamış köy yolları nedeniyle sağlık hizmetlerine erişimde yaşanan sorunlara yönelik bir çalışma yapılmış mıdır? Bu durumun giderilmesi için hangi adımlar atılacaktır?
9. Hakkâri'nin köy ve mezralarında yol sorunlarının çözülmesi için ayrılan bütçe ne kadardır ve bu bütçenin hangi ölçüde kullanıldığı konusunda bir şeffaflık sağlanacak mıdır?
10. Bakanlığınız, Hakkâri ve bölge kentlerindeki bozuk yolların asfaltlanmamasıyla ilgili olarak herhangi bir inceleme ya da denetim mekanizmasına tabi olmuş mudur? Bu denetimlerin sonuçları nelerdir?